

Hibrid Tümör Cerrahisi: Klinik Deneyim ve Sonuçlarımız

Muhammed Erkan EMRAHOĞLU¹, Atakan BESNEK¹, Çağhan TÖNGE¹, Samet DİNÇ², Cengiz TUNCER³, Mehmet Erhan TÜRKÖĞLU¹

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Tıp Fakültesi, Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği, Ankara

²Afyonkarahisar Devlet Hastanesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği, Afyonkarahisar

³Düzce Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi, Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı, Düzce

Öz

Endovasküler tanı-tedavi yöntemleri geçmişte çoğunlukla anevrizmalar için kullanılmakta iken teknolojik gelişmelerle beraber intrakraniyal tümörlerin yönetiminde, endovasküler yöntemlerin geleneksel cerrahi yöntemlerle kombine edildiği hibrid yaklaşımlar gündeme gelmiştir. Anjiyografi sayesinde hipervasküler, özel yerleşimli veya dev kompleks tümörlerin vaskülarizasyonu ve vasküler komşulukları belirlenebilmektedir. Ayrıca embolizan ajanların kullanıma girmesiyle beraber hipervasküler tümörlere preoperatif endovasküler embolizasyon uygulanarak tümör vaskülaritesi azaltılabilmekte veya tamamen avasküler hale getirilebilmektedir. Cerrahi öncesinde tümör vaskülaritesinin azaltılması cerrahi tekniği kolaylaştırmakta, ameliyat süresini kısaltmakta, hemorajik komplikasyonları ve dolayısıyla morbiditeleri ve mortaliteyi azaltmaktadır. Bu çalışmada kliniğimizin hibrid tümör cerrahisi deneyimini sunmayı amaçladık. Kliniğimizde 2020 – 2022 yılları arasında 5 hastaya hibrid tümör cerrahisi yaklaşımı uygulanmıştır. Üç hastanın tümöral lezyonu tama yakın embolize edilebilirken 1 hastada majör vaskülarizasyon %50 oranında azaltılmış ancak minör vaskülarizasyon anastomozlar nedeniyle aynı kalmıştır. Preoperatif endovasküler embolizasyon uygulanan hastaların cerrahisi sırasında besleyici arterlerin embolizan ajan ile kapanmış olduğu görülmüş ve cerrahi teknik mükemmel düzeyde kolaylaşmıştır. Hibrid yaklaşım planlanan diğer hastada ise penetre edilebilir bir besleyici izlenmemiştir. Ancak nüks dev sfenoid kanat kitlesi için cerrahi planlanan bu hastada vasküler anatomisinin ve konfigürasyonunun anjiyografik olarak ortaya konulması cerrahi eksizyon sırasında patolojik olmayan vasküler yapıların korunması için oldukça değerli bir yol gösterici olmuştur. Hibrid yaklaşım ile tedavi edilen hastalarda endovasküler girişime bağlı hiçbir komplikasyon ile karşılaşmamıştır. Sonuç olarak; seçilmiş vakalarda tümör yönetiminde hibrid yaklaşımların cerrahi rezeksiyonu kolaylaştırdığı ve bu yolla morbidite-mortaliteyi azalttığı kanaatindeyiz. Ancak hibrid tümör cerrahisi güncel bir konu olup henüz yeterli veri oluşmamıştır. Bu alanda gerçekleştirilecek daha kapsamlı morbidite-mortalite çalışmaları ve maliyet yararlılık analizleri daha güvenilir kanıtlar ortaya konulması açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beyin tümörleri, Endovasküler teknikler, Serebral anjiyografi, Terapötik embolizasyon.